

Een Gon-gon *Pterodroma feae/madeira/deserta* langs Egmond aan Zee?

FEA'S PETREL PAST EGMOND AAN ZEE?

Chris Winter

Als ik op zondag 19 september 2010 uit het raam kijk is het zwaar bewolkt, maar droog. Een blik op de windvaan van de Ruïnekerk in Bergen leert dat er een zuidzuidwestelijke wind staat. De hele week waait het al uit zuidwestelijke richtingen en dat levert al de hele week langs vliegende pijlstormvogels op. Dus ga ik naar de telpost op de boulevard van Egmond aan Zee.

Het is nog behoorlijk donker boven zee als ik aankom, maar gelukkig is het helder. Wim van Splunder is al eerder met de telling begonnen en meldt dat er een Vaal Stormvogeltje voorbij vloog. Na een half uur is duidelijk dat er weinig vliegt en het gesprek dwaalt steeds verder af van het onderwerp zeetrek. Tot er om 08:00 uur uit het noorden een vreemde tubenose het beeld binnenzeilt...

Hoewel de vogel zich op 'slechts' een kilometer afstand bevindt kunnen we door het weinige licht dat door de gesloten bewolking dringt, maar weinig aan het verenkleed van de vogel onderscheiden. We zien in ieder geval dat de onderzijde van de vogel helemaal wit is, maar de bovendelen lijken egaal donker. De vleugels van de gedrongen stormvogel zijn lang en vertonen steeds een duidelijke knik, waardoor de hand iets naar achter wijst. De grootte van de vogel lijkt het midden te houden tussen die van een Noordse en een Grauwe Pijlstormvogel. Toch slaat de schrik ons vooral om het hart vanwege de manier waarop de vogel vliegt; steeds maakt de vogel een opschroevende beweging om daarna aan een glijvlucht te beginnen. Met regelmaat vliegt de vogel een stukje terug naar het noorden om de beschreven bewegingen te herhalen. Dit is precies zoals ik Gongs *Pterodroma fea* bij Madeira en Donsstormvogels *P. mollis* op het zuidelijk halfmond zag vliegen bij een matige windkracht.

Wanneer we de vogel na ongeveer twee minuten uit het oog zijn verloren breekt er al snel een straal zon door de bewolking. Wanneer de vogel nu terugkeert, kunnen we hem afmaken...

Tot onze vreugde en verbazing komt de vogel vijf minuten later opnieuw uit het noorden aanvliegen! De vogel vertoont hetzelfde gedrag en verplaatst zich opvallend rustig in zuidwaartse richting. Helaas is dan van de 'felle opklaring' al lang geen sprake meer en

zitten we opnieuw in het halfdonker naar de vogel te staren. Om 08:10 uur zijn we de vogel plotseling kwijt.

Een Gon-gon in Egmond aan Zee? Dutch Bird Alerts laat er geen twijfel over bestaan. We bellen de waarneming direct door, maar een dodelijke stilte van het semafoonfront volgt. In tegenstelling tot de enige eerdere waarneming in Nederland, die van 24 oktober 1992 langs Camperduin, konden wij doorslaggevende kenmerken, zoals donkere ondervleugels, een grijze staart en een donker oogmasker, niet onderscheiden. Deze waarneming zal de kritieken van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna niet doorstaan, toch zijn we er van overtuigd dat er een Gon-gon of Freira *P. fea/madeira* vloog. Op dat moment waren er meer waarnemingen van Gon-gon's op de zuidelijke Noordzee. Op 17 september passeert er één Cley next the Sea (Norfolk), hemelsbreed ongeveer 240 km verwijderd van Egmond. Een dag later is het wat noordelijker raak in Grimston en Easington (Yorkshire). In dit jaar worden er tot in oktober *Pterodroma*'s gezien in Engeland en Schotland.

Summary

During a seawatch on 19 September 2010 a presumed Fea's or Zino's Petrel P. fea/madeira was observed in Egmond aan Zee. In the same period a Pterodroma-petrel flew passed Cley next the Sea, and the subsequent day one individual was seen in Grimston and Easington.

Referenties

- Anon. 2010. Bird News September 2010. Birding World 23(9): 366–380.
Anon. 2010. Bird News October 2010. Birding World 23(10): 410–438.
Stegeman, L. 1992. Eerste waarneming van Donsstormvogel *Pterodroma mollis* in Nederland. Sula 6:157.

Adresgegevens auteur:

Chris (J.N.) Winter

Westerweg 135, 1852 AC Heiloo,
Chris_alkmaar@hotmail.com